Regeringsrätten

Rättsfall

Försäljning av hästar: realisation?

Besvär av lantbrukaren E. angående inkomsttaxering år 1963. — Tillsammans med en bror uppfödde E. hästar till försäljning. Under 1962 såldes 16 hästar av hela besättningen på 21 hästar: 14 på offentlig auktion för 38 150 kr., 1 före auktionen för 3 283 kr. och 3 under hand efter auktionen för 10 400 kr. varav 5 700 kr. avsåg en avelshingst. Dessutom hade två hästar, värda tillhopa 4 000 kr. överlämnats till två E:s brorsöner. — I yrkade hos PN beräknade TI att E:s inkomst av hästförsäljning uppgått till 14 379 kr. — PN ansåg hela avyttringen hänförlig till icke skattepliktig realisation samt att som skattepliktig intäkt inte heller skulle räknas värdet av de två bortgivna hästarna.

KR yttrade: I målet får anses utrett, att samtliga under beskattningsåret överlåtna hästar ingått i den av E. och hans broder bedrivna hästuppfödningen. Vid sådant förhållande kan endast intäkt, som hänför sig till överlåtelse av stamdjur, anses såsom intäkt genom realisation. Enligt vad handlingarna utmärka kan till stamdjur hänföras en avelshingst och sex avelsston. Beträffande de genom gåva överlåtna hästarna får värdet av nämnda hästar, 4 000 kr., anses utgöra skattepliktig intäkt. Den å E. belöpande skattepliktiga andelen av ifrågavarande överlåtelse kan förty beräknas till åtminstone det av TI angivna beloppet 14 379 kr. — RR:s ej ändring. (RR:s utslag den 19/3 1969.)

Avyttring av blandad nötkreatursbesättning: realisation?

Besvär av TI angående godsägaren W:s inkomsttaxering år 1963. — W. som hade en jordbruksfastighet om 161 hektar sålde sina samtliga 18 kor, 17 kvigor, 2 kvigkalvar, 9 tjurar och 9 tjurkalvar. — TN ansåg skattefri realisation föreligga för de 18 korna. Vidare ansåg TN försäljning av 12 ungdjur hänförlig till skattefri realisation med hänsyn till att rekryteringsunderlaget för mjölkdjursbesättningar i mellersta Sverige enligt RR:s senare praxis utgjorde två ungdjur på tre kor. Försäljningen av övriga djur ansåg TN utgöra löpande försäljning.

PN hänförde till skattefri realisation likviderna för 18 kor och 18 ungdjur.

TI yrkade att TN:s beslut skulle fastställas. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 19/3 1969.)

Värdeminskning på inventarier för djurskötsel m. m. vid övergång till bokföringsmässig redovisning på kreaturslöst jordbruk

Besvär av lantbrukaren J. angående inkomsttaxering år 1961. — J. övergick 1/1 1960 från kontantmässig till bokföringsmässig inkomstredovisning för sitt jordbruk, vilket han bedrev kreaturslöst. Han yrkade avdrag för värdeminskning av inventarier med 28.525 kr., motsvarande skillnaden mellan deras in- och utgående värden. Det ingående inventariebeståndet omfattande bl. a. inventarier

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:22

för mjölkproduktion och djurskötsel till ett värde av 5.600 kr. — Eftersom dessa inventarier inte användes i jordbruket yrkade TI hos PN att värdeminskningsavdraget skulle nedsättas i motsvarande grad. — PN: ej ändring.

KR, som i sitt utslag pekade på att vid bokföringsmässig redovisning rätten till värdeminskningsavdrag enligt 22 § 3 mom. KL avsåg i förvärvskällan använda maskiner och andra dylika inventarier, biföll TI:s talan med hänsyn till att J. inte på egendomen bedrev uppfödning av kreatur eller produktion av mjölk. — RR fastställde KR:s utslag med tillägget att den inriktning på kreaturslös drift J:s jordbruk hade vid övergången till inkomstberäkning efter bokföringsmässiga grunder inte kunde antas ha varit av endast tillfällig natur. (RR:s utslag den 18/3 1969.)

Utbyte och utökning av inredning i ladugård

Besvär av TI angående lantbrukaren P:s inkomsttaxering år 1964. — Under 1963 reparerade och tillbyggde P. ladugården på sin jordbruksfastighet för 85 770 kr. Därav belöpte 13 300 kr. på omläggning av betonggolv och 14 995 kr. på utbyte av inredning. — I deklarationen yrkade P. avdrag för reparationskostnader med 66 870 kr. — PN medgav avdrag med 38 770 kr.

KR — där både P. och TI klagade — medgav avdrag med 44 000 kr. och yttrade bl. a.:

Med avseende å betonggolvet och inredningen i den numera för svinuppfödning använda delen av ladugården har TI hävdat, att kostnaderna härför icke till någon del är avdragsgilla. TI har anfört bl. a. att ombyggnaden av ladugård jämte anordningar för svämutgödsling skett för att rationalisera ladugårdsarbetet till minsta möjliga manuellt arbete och att vid en så genomgripande ombyggnad med omdisponering av utrymmena, som det här vore fråga om, kostnaderna för nytt betonggolv med däri gjorda anordningar för svämutgödsling jämte utbyte av inredning icke i skatteteknisk mening till någon del var att hänföra till reparation och underhåll av byggnad. — P. har i denna del anfört bl. a. följande. Byggnaden måste göras modern och lätt att arbeta i med hänsyn till kraven på en rationell jordbruksdrift. Det kan icke vara riktigt att kostnaderna för dylika underhålls- och anpassningsåtgärder skall betraktas som icke avdragsgilla. Skulle avdrag vägras för sådana kostnader torde lantbrukarnas möjligheter att rationalisera sina driftsbyggnader komma att avsevärt försämras. Anordnande av svämutgödsling är just ett sådant utbyte av tidigare inredning, som innebär en förändring gentemot tidigare utgödslingssystem, men därför icke är att hänföra till grundförbättring. I samband med anordnande av svämutgödsling förenklas ofta övrig inredning på så sätt att äldre, upphöjda foderbord borttages och ersättes med ett utfodringsutrymme, å golvets plan. Äldre inredning av trä med grindar och dylikt ersättes med en enkel rörkonstruktion, vilket är mycket kostnadsbesparande om man jämför med vad det skulle ha kostat att montera en inredning likadan som den gamla. I förevarande fall har av betongkonstruktionerna endast foderborden bortrivits. Golven i båspallar, gångar och tidigare mjölkrum samt svinkättar och gångar finns kvar, men eftersom cementen var nersliten och sönderfrätt har det nya golvet lagts ovanpå det gamla. Samtidigt har urtag gjorts för gödselkanaler och sidokanal. Däremot har annan inredning såsom fodergrindar och balkar för nötkreatur, grindar och väggar till boxar och kättar helt utrivits och ersatts med nytt. — Enligt KR:s bedömande måste kostnaderna för gjutning av nytt cement- eller betonggolv i djurstallar åtminstone till väsentlig del anses avdragsgilla, särskilt som det i allmänhet får förutsättas att en sådan omläggning icke vidtages om icke befintligt golv varit slitet och sönderfrätt. Anordningar i samband därmed för svämutgödsling innebär emellertid en påtaglig kostnadsfördyring av icke avdragsgill natur. I och för ändrad användning av utrymmena har,

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:22

enligt vad handlingarna utmärker, tidigare inredning av trä för dels nötkreatur dels svin ersatts med uteslutande svinboxar i järn- och träkonstruktion. Den tidigare inredningen har enligt vad P. uppgivit behövt bytas ut. Den omständigheten att den nya inredningen anpassats efter behovet av ett mera rationellt och måhända även driftsekonomiskt nödvändigt utnyttjande av befintliga utrymmen bör icke föranleda att avdrag vägras för kostnader som motsvara vad en eljest nödvändig reparation av den tidigare inredningen skulle ha kostat. — Vid övervägande av vad sålunda antecknats beträffande golv och inredning finner KR skäligt uppskatta de däråt belöpande avdragsgilla kostnaderna till 16 000 kr.

RR yttrade: Av handlingarna i målet framgår, att ladugården tidigare rymt dels 2 foderbord för 20 uppbundna nötkreatur, dels 15 svin- och kalvboxar, dels ock mjölkrum samt att ladugården numera till största delen tagits i anspråk som svinstall och inretts med 14 svinboxar och 3 mindre grisningsburar med ändrad disposition. I återstående del har genom uppmurning av en mellanvägg, borttagande av en annan vägg samt genom tillbyggnad av ladugården i vinkel beretts plats för foderbord för 10 uppbundna nötkreatur och 3 kalvboxar jämte nytt mjölkrum. Med hänsyn till att svinstallet sålunda såväl omdisponerats som väsentligt utökats måste utgifterna för den nya inredningen i sin helhet betraktas såsom icke avdragsgilla ombyggnadskostnader. Kostnaderna för omläggning av betonggolvet får däremot anses avdragsgilla till den del de motsvarar kostnaderna för återställande av golvet till tidigare skick. Det är upplyst, att i samband med omläggningen utförts anordningar för svämutgödsling, till vilka motsvarighet tidigare saknats. Närmare utredning om fördelningen av kostnaderna för golvet, 13 300 kr., saknas. Det kan emellertid antagas, att förbättringskostnaderna ej understigit 5 230 kr. eller det belopp, som med hänsyn till TI:s hos PN i vederbörlig ordning framställda yrkande kan prövas i målet. Av anförda skäl bifaller RR på det sätt besvären att, med ändring av KR:s utslag, PN:s beskattningsåtgärder fastställes. (RR:s utslag den 16/4 1969.)

Utbyte av ladugårdsinredning

Besvär av lantbrukaren A. angående inkomsttaxering år 1965. — A. yrkade avdrag med 14 376 kr., motsvarande 75 % av nedlagda reparations- och förbättringskostnader. — TN medgav avdrag med 50 % av kostnaderna eller med 9 575 kr. — PN och KR begränsade avdraget till 5 000 kr. enligt TI:s yrkande.

RR yttrade: Av handlingarna framgår att förutvarande ladugårdsinredning jämte golv, gödselstad och urinbrunn reparerats till följd av förslitning. I samband därmed har enligt vad tillgängliga ritningar utvisar tidigare utrymme för 26 uppbundna nötkreatur jämte ungdjur i lösdrift inretts med 36 båsplatser, varjämte tidigare förefintliga 4 svinboxar ersatts med 3 nya. Vidare har gödselrännan i golvet något fördjupats för att möjliggöra så kallad svämutgödsling samt gödselbassäng anlagts i stället för gödselstaden och urinbrunnen. Enligt obestridd uppgift i målet rymmer ladugården emellertid samma antal nötkreatur och svin som tidigare. Det har vidare uppgivits, att kostnaderna för reparation av ladugården i dessa delar till ursprungligt skick icke skulle ha understigit 14 376 kr. Med hänsyn till anförda omständigheter får omläggningen av golvet, bortsett från fördjupning av gödselränna, samt utbytet av inredningen anses såsom reparation. De avdragsgilla kostnaderna härför kan be-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:22

räknas icke ha understigit 9 575 kr. (RR:s utslag den 24/4 1969.)

Av barn till föräldrar uthyrd sommarvilla — schablontaxering eller ej för barnen (inverkan på föräldrarnas förmögenhetstaxering)?

Besvär av direktören M. angående förmögenhetstaxering år 1960. — M. hyrde av sina tre barn en fastighet med två vinterbonade byggnader (taxeringsvärde 59 400 kr.) i Ekerö för en hyra av 5 000 kr. — Barnen inkomsttaxerades för var sin del av hyran och taxerades följaktligen för sina förmögenheter. — Allmänna ombudet hos MKPN ansåg att fastighetsinkomsten m. h. t. omständigheterna borde beräknas enligt den s. k. schablonmetoden, därvid någon beskattningsbar inkomst inte uppkom för barnen, och yrkade därför att M. skulle taxeras även för barnens förmögenheter. — PN biföll yrkandet. — KR (som betraktade hyresbetalningen som en form för faderns fullgörande av hans underhållsskyldighet mot barnen d. v. s. ej avdragsgill periodisk utbetalning): ej ändring.

RR lämnade M:s besvär häröver utan bifall, enär i förevarande fall, där fastigheten äges av barnen och utnyttjas såsom bostad av dem och föräldrarna gemensamt, icke föreligger sådant förhållande som åsyftas i den i 24 § 2 mom. 4 st. KL meddelade bestämmelsen. (RR:s utslag den 26/3 1969.)

Byggnad med två bostadslägenheter som till ca hälften använts för annat än bostadsändamål

Besvär av TI angående teleföreståndaren S:s inkomsttaxering år 1962. S. ägde en tvåvåningsfastighet, vilken innehöll förutom två bostadslägenheter dels expeditionsrum och väntrum, uthyrda till Televerket, dels ock lokaler för lanthandelsrörelse (affär, kontor, magasin, källare och lagerbodar.) S:s son, som övertagit den av S. tidigare bedrivna lanthandeln, skulle enligt kontrakt betala 1 200 kr. i hyra per år, därav 600 kr. belöpte å lokaler för lanthandeln och 600 kr. för den ena bostadslägenheten. — KR, som följde S:s deklaration, yttrade: Såvitt handlingarna däri utvisar är ifrågavarande fastighet icke inrättad allenast till bostad för en eller två familjer. Enär bestämmelserna i 24 § 2 mom. KL förty icke är i förevarande fall tillämpliga, bör taxering ske jämlikt bestämmelserna i 24 § 1 mom. samma lag.

RR yttrade: Enligt vad handlingarna i målet utvisar är fastigheten inrättad till bostad åt högst två familjer. De bruttointäkter, som S. erhållit genom uthyrning av vissa utrymmen i fastigheten, vilka upplåtits för annat ändamål än bostad, har under beskattningsåret icke överstigit 1 200 kr. Sådant fall, som avses i 24 § 2 mom. sista st. Kl, jämfört med p. 6 tredje st. av anv. till samma paragraf, föreligger därför ej. Vid sådant förhållande skall inkomsten av fastigheten beräknas med tillämpning av bestämmelserna i 24 § 2 mom. och 25 § 3 mom. KL — dvs. enligt schablonen. (RR:s utslag den 22/4 1969.)

Inkomst av skådespelarverksamhet via eget aktiebolag

Besvär av skådespelaren T. angående inkomsttaxering år 1960. — T. uppgav i sin deklaration lön från ett av honom

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:22

ägt bolag samt inkomst av kapital. Bolagets inkomster bestod huvudsakligen av gagen för uppträdanden samt royalty från Stim och grammofonbolag.

RR yttrade: Hinder kan visserligen icke anses föreligga att — med verkan även i beskattningshänseende — i aktiebolagets form bedriva sådan rörelse, varom är fråga i målet. Emellertid har T., såvitt handlingarna visar, själv förvärvat intäkterna i rörelsen, vilka därefter tillförts bolaget. Med hänsyn härtill och till vad som eljest förekommit i målet får T. och icke bolaget anses ha drivit rörelsen. Vid sådant förhållande är T. skattskyldig för de ifrågavarande intäkterna. Då T. fört ordnade räkenskaper, är han, även om dessa uppvisar vissa felaktigheter, icke förhindrad att använda annan tid än kalenderår som räkenskapsår. — — — Enär nettointäkten av rörelsen skall beräknas för räkenskapsåret 1/1 1958—30/4 1959, visar RR, med undanröjande av KR:s utslag och PN:s beslut, målet åter till PN för ny behandling. (RR:s utslag den 16/4 1969; två ledamöter av RR ansåg det kunna godtas att T. bedrivit rörelse i bolagsform och att anledning därför saknades att beskatta T. för bolagets inkomst i vidare mån än den överförts till T. såsom löneförmån eller utdelning.)

Anm.: Se vidare artikel i detta häfte sid 575.

Förvaltningskostnader för sammanslutning

Besvär av Stockholms Grosshandelssocietet angående inkomsttaxering år 1959. — Societeten är en sammanslutning av i Stockholm bosatta grosshandlare och skeppsredare, vilka erhållit burskap som grosshandlare och erlagt föreskrivna avgifter till societetens pensionskassa. Dess ändamål är att befrämja och underlätta handel och sjöfart och vad därmed äger sammanhang samt att utdela pensioner och understöd.

PN medgav societeten avdrag vid beräkning av inkomst av kapital för förvaltningskostnader med 5 % av skillnaden mellan beskattade intäkter och avdraget för gäldränta. Dessutom medgav PN vid beräkning av societetens imkomst av två fastigheter, utöver yrkade avdrag, ytterligare avdrag för förvaltningskostnader med 2,5 % av uppburna hyror. — Hos KR yrkade societeten avdrag för förvaltningskostnader i förvärvskällan kapital med högre belopp enligt deklarationen eller, i andra hand, med 10 % av kapitalintäkterna resp. med 10 % av uppburna hyror. — KR och RR: ej ändring. (RR:s utslag den 26/3 1969.)

Fråga om organisationsförhållande bestått sedan dotterbolags tillgångar och skulder överförts till moderbolaget

Ett guldsmedsbolag H. hade under flera år ett försäljningsbolag med egen butik. Under år 1958 överfördes försäljningsbolagets rörelse med tillgångar och skulder till moderbolaget (familjebolag), varefter dotterbolaget som enda tillgång redovisade en fordran på moderbolaget, motsvarande aktiekapital och vinstmedel. Under 1960 utdelades de senare till moderbolaget, som inte upptog denna utdelning såsom skattepliktig inkomst.

Vid taxeringen beskattades emellertid moderbolaget för utdelningen. Dotterbolaget, som ansågs vara förvaltningsbolag beskattades för ränta efter 4 % på medelvärdet under beskattningsåret av nämnda

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:22

fordran. — KR som inhämtat att dotterbolaget enligt förvaltningsberättelser för 1959 och 1960 inte bedrivit rörelse under dessa år: ej ändring.

RR: ej ändring beträffande dotterbolaget. Beträffande moderbolaget yttrade RR: Sedan dotterbolaget vid utgången av år 1959 upphört att driva rörelse, kan moderbolagets aktier i dotterbolaget icke längre betraktas såsom s. k. organisationsaktier. Emellertid har utdelningen av ifrågavarande vinstmedel, vilka härrör från tiden dessförinnan, skett i så nära samband med avvecklingen av det tidigare organisationsförhållandet mellan bolagen, att utdelningen skäligen icke bör föranleda beskattning för moderbolaget. (RR:s utslag den 26/3 1969.)

Beskattningsort för entreprenadrörelse

Besvär av trädgårdsarkitekten B. angående taxering till kommunal inkomstskatt år 1963. — B. var bosatt i Gävle och bedrev rörelse i Sandviken (avstånd 25 km). I rörelsen utfördes huvudsakligen gräv-, sprängnings- och planeringsarbeten. Sedan B. deklarerat inkomsten av rörelse i Gävle samt PN vid taxeringen höjt inkomstberäkningen, yrkade B. hos KR att inkomsten skulle taxeras i Sandviken. — KR ansåg PN:s åtgärd att taxera B:s inkomst av rörelse i Gävle rätteligen grundad.

Sedan berörda kommuner beretts tillfälle att yttra sig i frågan yttrade RR: Av handlingarna framgår, att B. i Sandviken disponerat en kontorsbarack med telefon, ansluten till Aktiebolaget Sandvikens Jernverks telefonväxel, att i baracken funnits skrivmaskin och räknemaskin, att B. i baracken förvarat arbetsritningar, entreprenadhandlingar, fakturor m. m., att avlöningarna utbetalats där, att B. vid behov av kontorshjälp anlitat tillfällig arbetskraft i Sandviken samt att B. ej haft särskilt kontorsrum i sin bostad i Gävle. Det är vidare upplyst att B. sedan år 1956 icke utför någon entreprenad utanför Sandviken, att verksamheten varit omfattande, att B. dagligen befunnit sig i Sandviken samt att till rörelsen hörande bilar och maskiner förvarats i förhyrda lokaler å nämnda ort. Av anförda skäl får rörelsen anses ha utövats från fast driftställe i Sandviken och skall sålunda inkomsten av rörelse beskattas kommunalt i Sandviken och icke i Gävle. (RR:s utslag den 24/4 1969.)

Anm.: Gentemot exempelvis RÅ 1941 not 809, där utgången blev den motsatta, föreligger den skillnaden, att B. inte haft annat kontor än det i Sandviken. Jfr. även RÅ 1934 not. 78 samt RÅ 1945 not. 496.

Makars rätt till förvärvs- och ortsavdrag

Besvär av TI angående L:s inkomsttaxering år 1964. — L. gifte sig den 9/6 1963. Hustrun hade ett barn, fött år 1955 i ett tidigare äktenskap. Makarna L. fick ett barn den 21/10 1963. I sin deklaration för år 1964 uppgav L. att han den 1/11 1963 hade hemmavarande barn under 16 år. Han yrkade icke s. k. förvärvsavdrag med 2 000 kr. under allmänna avdrag i deklrationen, vilket däremot hustrun, som lämnat motsvarande uppgift, gjort. — Hustrun erhöll av TN både förvärsavdrag med 2 000 kr. och ortsavdrag med 4 500 kr. — PN medgav även L. de båda avdragen med samma belopp. — KR: ej ändring. — Hos RR

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:22

yrkade TI att L. skulle förvägras förvärvsavdrag och medges ortsavdrag såsom ensamstående skattskyldig med 2 250 kr.

RR yttrade: Bestämmelsen i 65 § 1 st. KL om att barn, som bor hos sina föräldrar skall anses som hemmavarande endast hos den ena av dem måste så förstås att, om föräldrarna har flera barn, alla barnen anses som hemmavarande hos blott en av föräldrarna. Enligt vad i målet upplysts har L:s hustru i sin självdeklaration yrkat förvärvsavdrag med 2 000 kr. och erhållit sådant avdrag ävensom ortsavdrag med 4 500 kr. Motsvarande yrkande har icke framställts av L. i hans självdeklaration. Enär vid sådant förhållande L. icke är berättigad att åtnjuta för ensamstående med hemmavarande barn stadgade ortsavdrag och förvärvsavdrag, prövar RR lagligt att, med bifall till TI:s talan och ändring av KR:s utslag, fastställa L:s taxeringar etc. (RR:s utslag den 20/3 1969.)

Anm.: Se Skattenytt 1969 s. 153 (Hellsten), där ett likartat fall finns redovisat.

Ombuds behörighet i mål angående vite styrkt först i RR

Besvär av byggnadsingenjören B. angående vite enligt TF. — B. var styrelseledamot i B. och S. Försäljnings AB. Styrelsen utgjordes i övrigt av kamreraren L. samt ytterligare en person. B. förelades vid vite av 500 kr. att avlämna självdeklaration för bolaget till 1967 års taxering. Genom beslut den 20/3 1968 utdömde länsstyrelsen (LS) det försuttna vitet. B. delgavs LS:s beslut den 1/4 1968. Hos KR yrkade L. den 10/4 1968 att LS:s beslut skulle undanröjas. LS anmodade den 7/5 1968 L. att styrka sin behörighet att föra B:s talan. L. genmälde — utan att styrka behörigheten — att han skötte bolagets kamerala uppgifter och att han helt påtog sig ansvaret för bolagets deklarationsförsummelse. LS hemställde att besvären ej måtte prövas. — KR upptog icke besvären till prövning, enär L. ehuru han beretts tillfälle därtill, ej styrkt sin behörighet att i målet föra B:s talan. — Hos RR yrkade L. med företeende av fullmakt för B., att KR:s beslut skulle undanröjas.

RR yttrade: L. har i KR underlåtit att inom förelagd tid styrka sin behörighet att föra B:s talan. Den omständigeten, att L. numera företett en av B. utfärdad rättegångsfullmakt för honom, medför icke att B. kan anses ha i vederbörlig ordning fört talan i KR mot LS:s beslut. Vid sådant förhållande lämnar RR besvären utan bifall. (RR:s utslag den 24/4 1969.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:10:22